

บรรณานุกรม

เอกสารชั้นต้น

ก. เอกสารที่ยังไม่ได้ตีพิมพ์

หอสมุดแห่งชาติ, กอง. จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4. จ.ศ. 1213 เลขที่ 114.

- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4. จ.ศ. 1227 เลขที่ 136.
- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่องเกี่ยวกับการต่างประเทศ, พระราชสาส์นระหว่างสยามกับอังกฤษ มัดที่ 2 เล่มที่ 4 - 6.
- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่องเกี่ยวกับการต่างประเทศ, กางประเทศ มัดที่ 15 เล่มที่ 3, มัดที่ 18 เล่มที่ 3 - 5, 8, 10.
- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่องการทำแซยัคทำบุญอายุและการเฉลิมพระชนมพรรษา, พระราชคำรัสตอบคำถวายพระพรชัยมงคล มัดที่ 22 เล่มที่ 1 - 8, มัดที่ 23 เล่มที่ 1, 2, 5 มัดที่ 24 เล่มที่ 3 - 5.
- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่องโสภณคดีสมโภช มัดที่ 37 เล่มที่ 2 - 4, มัดที่ 39 เล่มที่ 1 - 4, มัดที่ 40 เล่มที่ 1, 2, 7 - 9.
- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่องพระราชพิธีต่าง ๆ, พระราชพิธีซึ่งเป็นพรหมณีสืบ ๆ มา มัดที่ 42 เล่มที่ 1 - 4, มัดที่ 43 เล่มที่ 1 - 5.
- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่องพระราชพิธีต่าง ๆ, พระราชพิธีกรุ่น, สารท, สงกรานต์และถือน้ำ มัดที่ 50 เล่มที่ 6.
- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่องการไปรษณีย์และถนนหนทาง แม่น้ำลำคลอง และเรือแพ มัดที่ 100 เล่มที่ 3, 5, 6, 12, 13, 17, มัดที่ 101 เล่มที่ 5 - 8.
- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่องราชตระกูลฝ่ายวังหน้าฝ่ายในและเรื่องในพระราชฐาน, เรื่องรับจ่ายของหลวงแลของเจ้านาย มัดที่ 132 เล่มที่ 1, มัดที่ 143 เล่มที่ 3, มัดที่ 152 เล่มที่ 9 - 18.

- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่อง เคาชิดและสถาถาง ๆ
 มัดที่ 153 เล่มที่ 1 - 12, มัดที่ 154 เล่มที่ 1 - 15, มัดที่ 155
 เล่มที่ 1 - 7, มัดที่ 156 เล่มที่ 1 - 6, มัดที่ 157 เล่มที่ 1 - 9,
 มัดที่ 158 เล่มที่ 1 - 9.
- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่อง เงินตราและการคลัง, ส่วย, ภาษีอากร
 มัดที่ 159 เล่มที่ 1 - 12.
- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่อง เงินตราและการคลัง, ส่วย, ภาษีอากร,
 คลังใน มัดที่ 160 เล่มที่ 1, 2 - 4, มัดที่ 161 เล่มที่ 1 - 12.
- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่อง เงินตราและการคลัง, ส่วย, ภาษีอากร,
 คลังข้างที่และคลังสินค้า มัดที่ 162 เล่มที่ 1 - 8.
- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่อง เงินตราและการคลัง, ส่วย ภาษีอากร,
 พระคลังมหาสมบัติ มัดที่ 163 เล่มที่ 1 - 9, มัดที่ 164 เล่มที่ 1 - 9.
- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่อง เงินตราและการคลัง, ส่วย, ภาษีอากร,
 เงินส่วย มัดที่ 165 เล่มที่ 1 - 6.
- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่อง เงินตราและการคลัง, ส่วย, ภาษีอากร,
 เงินภาษีอากร มัดที่ 166 เล่มที่ 1 - 6, มัดที่ 167 เล่มที่ 1 - 12.
- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่อง เงินตราและการคลัง, ส่วย, ภาษีอากร,
 การเงินแผ่นดินและการภาษีอากร มัดที่ 168 เล่มที่ 1 - 11.
- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่อง เงินตราและการคลัง, ส่วย, ภาษีอากร,
 ภาษีสุราและยาสูบ มัดที่ 169 เล่มที่ 10 - 13.
- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่อง เงินตราและการคลัง, ส่วย, ภาษีอากร,
 ภาษีโรงรับจำนำและบ่อนเบี้ย มัดที่ 170 เล่มที่ 4 - 5, 10 - 12.
- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่อง เงินตราและการคลัง, ส่วย, ภาษีอากร,
 ภาษีต่าง ๆ มัดที่ 171 เล่มที่ 1, 2, มัดที่ 172 เล่มที่ 7 - 10, 13, 14.
- . จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่อง เงินตราและการคลัง, ส่วย, ภาษีอากร,
 แร่และบ่อพลอย มัดที่ 173 เล่มที่ 1 - 7, 11.

- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่องเงินตราและการคลัง, ส่วย, ภาษีอากร, นา มัคที่ 176 เล่มที่ 1 - 9, มัคที่ 177 เล่มที่ 1 - 4, มัคที่ 178 เล่มที่ 3, 4, มัคที่ 179 เล่มที่ 2 - 10, มัคที่ 180 เล่มที่ 1 - 4, มัคที่ 181 เล่มที่ 1, 2.
- จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่องเงินตราและการคลัง, ส่วย, ภาษีอากร, ส่วน มัคที่ 182 เล่มที่ 1 - 14.
- จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่องเงินตราและการคลัง, ส่วย, ภาษีอากร, ป่าไม้และไม้ค่าง ๆ มัคที่ 183 เล่มที่ 1 - 16, มัคที่ 184 เล่มที่ 1 - 7.
- จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่องเงินตราและการคลัง, ส่วย, ภาษีอากร, เรื่องฉ้อบังพระราชทรัพย์และอรรถคดีเกี่ยวกับเจ้าหน้าทีการคลังและภาษีอากร มัคที่ 185 เล่มที่ 1 - 15, มัคที่ 186 เล่มที่ 1 - 7, มัคที่ 187 เล่มที่ 1 - 16, มัคที่ 188 เล่มที่ 1 - 17, มัคที่ 189 เล่มที่ 1 - 13, มัคที่ 190 เล่มที่ 1 - 21, มัคที่ 191 เล่มที่ 1 - 17, มัคที่ 192 เล่มที่ 1 - 4.
- จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่องเงินตราและการคลัง, ส่วย, ภาษีอากร, พระยากสาปนและพระปรีชาฉ้อบังพระราชทรัพย์ จ.ก. 1241 มัคที่ 193 เล่มที่ 1 - 11, มัคที่ 194 เล่มที่ 1 - 11, มัคที่ 195 เล่มที่ 1 - 11, มัคที่ 196 เล่มที่ 1 - 7, มัคที่ 197 เล่มที่ 1 - 6, มัคที่ 198 เล่มที่ 1 - 3, มัคที่ 199 เล่มที่ 1 - 6, มัคที่ 200 เล่มที่ 1 - 6, มัคที่ 201 เล่มที่ 1 - 6.
- จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่องเงินตราและการคลัง, ส่วย, ภาษีอากร, อรรถคดีเกี่ยวกับเจ้าหน้าทีการคลังและภาษีอากร มัคที่ 202 เล่มที่ 1 - 11, มัคที่ 203 เล่มที่ 1 - 7, มัคที่ 204 เล่มที่ 1 - 14.
- จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่องการศาสนิกธรรมและอรรถคดี, วิธีพิจารณา และเรื่องเกี่ยวกับการศาลต่าง ๆ มัคที่ 206 เล่มที่ 1, มัคที่ 223 เล่มที่ 5.

หอสมุดแห่งชาติ, กอง. จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่องอั้งยี่ โจรผู้ร้ายและนักโทษ,
โจรผู้ร้ายในกรุง มัคที่ 231 เล่มที่ 13.

— จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. เรื่องกฎหมาย, พระราชนิยม, ลัทธิธรรมนิยมและ
การปกครอง, พระราชนิยมและลัทธิธรรมนิยม มัคที่ 243 เล่มที่ 3 - 9,
14, 15, มัคที่ 247 เล่มที่ 1 - 11, มัคที่ 248 เล่มที่ 1 - 6, มัคที่
249 เล่มที่ 1 - 5.

— จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. บัญชีที่ 1 เลขที่ 4, 5, 11, 12, 14, 22, 30,
32, 39, 42, 43, 47, 50, 53, 54, 62, 65, 66, 68, 69, 113,
178, 180, 195, 207, 365, 380, 393, 410, 489, 545 - 550,
552 - 556, 560, 565, 567, 570, 571, 574 - 578, 582 - 585,
590, 591.

— จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. บัญชีที่ 2 เลขที่ 671, 672, 681, 713, 716,
742, 743, 780, 821, 834, 929, 951, 968, 1057.

— จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. บัญชีที่ 3 เลขที่ 1080, 1092, 1094, 1108,
1112, 1115, 1150, 1202, 1203, 1207, 1269, 1280, 1282,
1294, 1338.

— จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. บัญชีที่ 4 เลขที่ 1616, 1623, 1626, 1634,
1640, 1653, 1658, 1662, 1670, 1697, 1712 - 1717, 1765,
1802, 1810, 1821, 1822, 1849, 1864, 1868.

— จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. บัญชีที่ 5 เลขที่ 1942, 1943.

— จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. บัญชีที่ 6 เลขที่ 2145, 2150, 2151, 2192,
2284, 2285, 2304.

— จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. บัญชีที่ 7 เลขที่ 2418, 2537, 2772, 2888.

— จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5. บัญชีที่ 8 เลขที่ 2924, 2931, 2933, 2945,
2946, 2962, 3055, 3056, 3061, 3111, 3262, 3281, 3284,
3605, 3629 3801.

- หอจดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 4. เอกสาร
 เย็บเล่ม กรมพระกลาโหม เล่มที่ 2, เล่มที่ 38 เลขที่ 1.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารเย็บเล่มสมุหิณีเย็บ เล่มที่ 4
 เลขที่ 38, เล่มที่ 13 เลขที่ 303, เล่มที่ 20 เลขที่ 46.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารเย็บเล่มหอรัษฎากรพิพัฒน์
 พ.ศ. 2428.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 เบ็ญจรงค์กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ หมายเลขเอกสาร ร.5 ก.1/1 - 10,
 11 - 48.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 ประกาศและพระราชบัญญัติ หมายเลขเอกสาร ร.5 ก.2/1 - 8.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 กิ่งตำแหน่งเสนาบดีและข้าราชการ หมายเลขเอกสาร ร.5 ก.3/1 - 20.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 ที่ดิน, ที่ดินและคนในบังคับต่าง ๆ หมายเลขเอกสาร ร.5 ก.4.4/9.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 กรมพระคลังกลาง, งบประมาณและราชการทั่วไป หมายเลขเอกสาร ร.5
 ก.5.1/1 - 13, 14 - 20, 21 - 28.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 กรมพระคลังกลาง, งบประมาณกระทรวงต่าง ๆ (กลาโหม) หมายเลข
 เอกสาร ร.5 ก.5.2 (กลาโหม) /1 - 15.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 กรมพระคลังกลาง, งบประมาณกระทรวงต่าง ๆ (กระทรวงการคลัง)
 หมายเลขเอกสาร ร.5 ก.5.2 (กระทรวงการคลัง)/1 - 9.

- หอจดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสาร
 กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ, กรมพระคลังกลาง, งบประมาณกระทรวงต่าง ๆ
 (มหาดไทย) หมายเลขเอกสาร ร.5 ค.5.2 (มหาดไทย) /1 -16.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 กรมสารบัญชี หมายเลขเอกสาร ร.5 ค.6/1 - 8, 9, 10 - 11, 12,
 13, 14 - 16.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 กรมตรวจ หมายเลขเอกสาร ร.5 ค.7/1 - 10.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 กรมพระคลังข้างที่, พระราชบัญญัติ หมายเลขเอกสาร ร.5 ค.9.1/1.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 กรมพระคลังข้างที่, กู้เงิน หมายเลขเอกสาร ร.5 ค.9.2/12, 20.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 กรมพระคลังข้างที่, ที่ดิน หมายเลขเอกสาร ร.5 ค.9.4/58.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 กรมธนบัตร หมายเลขเอกสาร ร.5 ค.11/1 - 12.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 กรมส่วย, ผูกเบี้ย หมายเลขเอกสาร ร.5 ค.13.1/1 - 9.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 กรมส่วย, เงินส่วยและเงินพินัยกรรม หมายเลขเอกสาร ร.5 ค.13.2/
 1 - 25.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 ภาษี หมายเลขเอกสาร ร.5 ค.14/1 - 19, 20 - 31.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 ภาษี, กรมสรรพากร, หมายเลขเอกสาร ร.5 ค.14.1/1 -7.

- หอจดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสาร
 กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ, ภาษี, กรมสรรพากร ก. เป็น หมายเลขเอกสาร
 ร.5 ค. 14. 1ก/1 - 12, 13, 27, 28 - 49.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5, เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 ภาษี, กรมสรรพากร ข. สุรา หมายเลขเอกสาร ร.5 ค. 14. 1ข/1 - 18,
 19 - 26, 27 - 39.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 ภาษี, กรมสรรพากร ค. บอนเบี้ย หมายเลขเอกสาร ร.5 ค. 14. 1ค/1 - 18,
 19 - 22.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 ภาษี, กรมสรรพากร ภาษี หมายเลขเอกสาร ร.5 ค. 14. 2/1 - 3.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 ภาษี, กรมสรรพากร ก. ภาษีต่าง ๆ หมายเลขเอกสาร ร.5 ค. 14. 2ก/
 1 - 22, 23 - 41.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 ภาษี, บานแพนภาษีอากร หมายเลขเอกสาร ร.5 ค. 14. 3/1 - 11,
 12 - 17.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 ภาษี, ภาษีอากรมณฑลต่าง ๆ หมายเลขเอกสาร ร.5 ค. 14. 4/1 - 16,
 17 - 24.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 ภาษี, ภาษีอากรมณฑลต่าง ๆ ก. มณฑลภูเก็ต หมายเลขเอกสาร ร.5 ค. 14. 4ก/
 1 - 15, 16 - 22, 23 - 26, 27 - 28.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
 ภาษี, ภาษีอากรมณฑลต่าง ๆ ข. มณฑลหัวเมืองชายทะเลตะวันตก หมายเลข
 เอกสาร ร.5 ค. 14. 4ข/1 - 10, 11 - 16.

- หอจดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสาร
กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ, ธนาคารต่าง ๆ, ฝากและถอนพระราชทรัพย์
หมายเลขเอกสาร ร.5 ค.20.1/13.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
รัฐบาลกู้เงินต่างประเทศ หมายเลขเอกสาร ร.5 ค.25/1 - 9.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
แลกเปลี่ยน หมายเลขเอกสาร ร.5 ค.26/1 - 17.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงนครบาล,
เบิกเสด็จกระทรวงนครบาล, รายงานประจำปี หมายเลขเอกสาร ร.5
น.1.4/1 - 3.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงนครบาล,
กรมสรรพากรใน, ราชการทั่วไป หมายเลขเอกสาร ร.5 น.7.1/2.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงนครบาล,
กรมสรรพากรใน, รายงานต่าง ๆ หมายเลขเอกสาร ร.5 น.7.4/1 - 11,
28 - 34.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงนครบาล,
กรมสรรพากรใน, การเงิน หมายเลขเอกสาร ร.5 น.7.5/17 - 30,
31 - 41.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 5. เอกสารกระทรวงมหาดไทย,
เบิกเสด็จกระทรวงมหาดไทย, ประกาศและพระราชบัญญัติ หมายเลขเอกสาร
ร.5 น.1.3/1 - 33.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 6. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
เบิกเสด็จกระทรวงพระคลัง หมายเลขเอกสาร ร.6 ค.1/13 - 49.
- เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 6. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
งบประมาณ หมายเลขเอกสาร ร.6 ค.8/1 - 4.

หอจดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง. เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 6. เอกสาร
กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ, งบประมาณ, ประจำปี หมายเลขเอกสาร
ร.6 ค.8.2/17 - 20.

—, เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 6. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
ภาษีอากร หมายเลขเอกสาร ร.6 ค.18/1 - 23.

—, เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 6. เอกสารกระทรวงมหาดไทย,
แผนการปกครอง, ข้าราชการ หมายเลขเอกสาร ร.6 ม.3.1/35, 38 -
98.

—, เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 6. เอกสารกระทรวงมหาดไทย,
แผนกสรรพากร หมายเลขเอกสาร ร.6 ม.18/1 - 5.

—, เอกสารกรมราชเลขาธิการ รัชกาลที่ 7. เอกสารกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ,
งบประมาณ, ประจำปี หมายเลขเอกสาร ร.7 ค.15.1/4.

ข. เอกสารชั้นต้นที่ตีพิมพ์แล้ว

คุรุสภา, องค์การคำ. กฎหมายตราสามดวง. 5 เล่ม. พระนคร : องค์การคำคุรุสภา,
2506.

—, ประชุมประกาศรัชกาลที่ 4. 4 เล่ม. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2503 -
2504.

—, พระราชปณิธานในชั้นกรุงรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่รัชกาลที่ 1 - รัชกาลที่ 5. เล่ม 1.
พิมพ์ครั้งที่ 1. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513.

จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. พระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระจอม
เกล้าเจ้าอยู่หัว. 3 เล่ม. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2506.

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. จดหมายเหตุพระราชกิจรายวันใน
รัชกาลที่ 5 ปีมโรง พ.ศ.2411 - ปีระกา พ.ศ.2416. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2517.

จุดจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. จดหมายเหตุพระราชกิจรายวันในพระบาทสมเด็จพระจุดจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ปีเถาะ จ.ศ. 1241 (พ.ศ. 2422).
(พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพพระปฏิเวทย์วิจิตร (สาย เลขยานนท์) 2513).

— . จดหมายเหตุพระราชกิจรายวันในพระบาทสมเด็จพระจุดจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ภาคที่ 11 ปีมะโรง โทศก 1242. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร,
2478.

— . จดหมายเหตุพระราชกิจรายวันในพระบาทสมเด็จพระจุดจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ภาคที่ 12 ปีมเสง ครีศก 1242. พระนคร : โรงพิมพ์เคลิเมด, 2479.

— . จดหมายเหตุพระราชกิจรายวันในพระบาทสมเด็จพระจุดจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ภาคที่ 13 ปีมะเมีย จัตวาศก 1244. พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2475.

— . พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระจุดจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ตั้งแต่ พ.ศ.
2417 ถึง พ.ศ. 2453. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2458.

— . พระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระจุดจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีไปมาอยู่กับ
สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส. พระนคร : โรงพิมพ์
โสภณพิพรรฒธนากร, 2476.

— . ระยะทางเสด็จประพาสมณฑลอยุธยา จดหมายเหตุเสด็จประพาสแหลมมลายู
และเสด็จประพาสต้นในรัชกาลที่ 5. พระนคร : โรงพิมพ์สามมิตร, 2514.

— . ระยะทางเสด็จพระราชดำเนินประพาสทางบกทางเรือรอบแหลมมลายู
รัตนโกสินทร์ศก 109. 2 เอม. พระนคร : องค์การกากรุสภา, 2507.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช และ ชัดศิยา กรรณสูต, รวบรวม. เอกสารทางการเมืองการปกครอง
ไทย. กรุงเทพฯ : โครงการตำราฯ สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย,
2516.

ศิลปากร, กรม. การแต่งตั้งขุนนางไทยในสมัยรัชกาลที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การ
ศึกษา, 2522.

เสถียร ดายลักษณ์, รวบรวม. ประชุมกฎหมายประจำศก. เล่มที่ ๐ - 23. พิมพ์ครั้งที่ 1. พระนคร : โรงพิมพ์เคลิเมนต์, 2478.

เอกสารราชการมณฑลนครศรีธรรมราชในสมัยที่เจ้าพระยาอมราช (บัน สุกุม) เป็นข้าหลวงเทศาภิบาล ร.ศ. 115 - 125 (พ.ศ. 2439 - 2449). (พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพหม่อมประยูร โสณกุล ณ อโยธยา ท.จ.ว. ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส 23 มีนาคม 2520).

เอกสารชั้นรอง

ก. หนังสือ

การฝึกหัดครู, กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. พื้นฐานทางการเมืองและการปกครองของไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คำรจ, 2520.

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. การคลังท้องถิ่นและการกระจายอำนาจการคลังในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงกมล, 2522.

คลัง, กระทรวงการ. กระทรวงการคลังครบรอบ 100 ปี 14 เมษายน 2518.

กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล, 2518.

คุรุสภา, องค์การฯ. ประชุมพงศาวดาร. เล่มที่ 46 - 50. พระนคร : องค์การฯ คุรุสภา, 2512 - 2513.

— . ประวัติเจ้าพระยาวรพงษ์พิพัฒน์ พระยาภิรมย์ภักดี ประวัติโรงเบียร์ และโชคชานา ในชีวิตที่พอใจของพระยาสิทธิศักดิ์สินทวงศ์. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2506.

— . พระราชประวัติรัชกาลที่ 5 ก่อนเสวยราชย์ พระบรมราชประวัติ พระประวัติ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ พระประวัติศรีเสลา. พระนคร : องค์การฯ คุรุสภา, 2504.

— . พระราชพงศาวดารฉบับพระจักรพรรดิพงศ์ (จาก). 2 เล่ม. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2504.

จรรยา สุภาภ. การเมือง. พระนคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2514.

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. พระราชพิธีสิบสองเดือน. พระนคร :
สำนักพิมพ์ศิลปาบรรณาคาร, 2503.

ชัย เรื่องใกล้. ประวัติศาสตร์ไทยสมัย พ.ศ. 2325 - 2453 ด้านเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ :
มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2522.

_____. ประวัติศาสตร์ไทยสมัย พ.ศ. 2352 - 2453 ด้านสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เรื่องใกล้, 2519.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. เทียนวรรณและ ก.ศ.ร. กุหลาบ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธีรพันธ์,
2522.

แฮร์เวส, นิโกลาส. ประวัติศาสตร์ธรรมชาติและการเมืองแห่งราชอาณาจักรสยาม.
แปลโดย สันต์ ท. โกมลบุตร. พระนคร : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2506.

ณรงค์ พวงพิศ. นโยบายเกี่ยวกับการศึกษาของคนจีนในประเทศไทย. พระนคร :
สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2518.

ณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม. 27 เจ้าพระยา. พระนคร : โรงพิมพ์แพรวการช่าง, 2510.

_____. สมเด็จพระเจ้าบรมมหาศรีสุริยวงศ์. 2 เล่ม. พระนคร : โรงพิมพ์
โรงเรียนเทพพิศาล, 2504.

คำทรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. ตำนานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ภาค 1. (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ
พระประสิทธิ์วิจิตร (แสง กาญจนานนท์) ป.ม., ท.ช. ๓ เมรุหน้าพลับพลา
อิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส 8 มกราคม 2516).

_____. นิทานโบราณคดี. พระนคร : สำนักพิมพ์เกษมบรรณกิจ, 2503.

_____. ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 50 ตำนานเมืองระนอง. พระนคร : องค์การ
การกุศลสภา, 2511.

_____. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 2. 2 เล่ม. พระนคร :
องค์การการกุศลสภา, 2504.

คำร้องราชานุญาต, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 5. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยพิมพ์, 2522. (พิมพ์เนื่องในงานสถาปนาเกียรติน.ส.ชิตี บนนาค วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2522).

_____. ลัทธิธรรมนิยมต่าง ๆ ภาคที่ 16 คำานานภาษีอากรบางอย่าง. พระนคร : โรงพิมพ์กรุงเทพฯ เคลลีเมล์, 2469.

คำร้องราชานุญาต, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา และ นริศรานุกิตติวงศ์, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยา. สาส์นสมเด็จพระเจ้า. เล่ม 6, 7, 16. พระนคร : องค์การตำราดุสิตา, 2505.

คำร้องราชานุญาต, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา และ ราชเสนา, พระยา. เทศาภิบาล. พระนคร : สำนักพิมพ์คลังวิทยา, 2495.

เคอ ชัวชัย, บาทหลวง. จดหมายเหตุรายวันการเดินทางไปสู่ประเทศสยามในปี ค.ศ. 1685 และ 1686. แปลโดย สันต์ ท. โกมลบุตร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2516.

พิพากษารวงศ์, เจ้าพระยา. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2503.

_____. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 2. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2504.

_____. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 3. 2 เล่ม. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2504.

_____. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 4. 2 เล่ม. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2504.

ไทยพาณิชย์, ธนาคาร. บริษัทแบงก์สยามกัมมาจล, ทุนจำกัด เปลี่ยนเป็นธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด อนุสรณ์ 50 ปี. พระนคร : โรงพิมพ์ไทยเชมบ, 2500.

ข้าราชการกัก อายุวัฒนะ. ราชสกุลจักรีวงศ์และราชสกุลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช. 2 เล่ม. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครหลวง : บรรณกิจเทรดดิ้ง, 2515.

- ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย. ประวัติศาสตร์และการเมือง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518.
- นวรัตน์ ไกรฤกษ์. ปกิณกะในรัชกาลที่ 5. พระนคร : โรงพิมพ์รับพิมพ์, 2497.
- เบอร์นี, เฮนรี. เอกสารของเฮนรี เบอร์นี. 2 เล่ม. แปลโดย สวัสดิ์ สุวรรณสถิตย์.
พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2515.
- ปาลเลกัวซ์. เล่าเรื่องกรุงสยาม. แปลโดย สันต์ ท. โกมลบุตร. กรุงเทพฯ : สำนัก
พิมพ์ก้าวหน้า, 2520.
- ปิยนาด บุนนาค. บทบาททางการเมืองการปกครองของเสนาบดีตระกูลบุนนาค.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงกมลจำกัด, 2520.
- ไพฑูริย์ ช่างเขียน. สังคมการเมืองและการปกครองของไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- ไพฑูริย์ ปีกุศล. การปฏิรูปการปกครองมณฑลอีสาน พ.ศ. 2436 - 2453. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517. (เอกสารการนิเทศการศึกษานับที่ 149 หน่วย
ศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู).
- มหาดไทย, กระทรวง. ประมวลพระราชหัตถเลขารัชกาลที่ 5 ที่เกี่ยวกับภารกิจของ
กระทรวงมหาดไทย. 2 เล่ม. พระนคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2513.
- . สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพและงานทางการ
ปกครองของพระองค์. พระนคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2505.
(ข้าราชการกระทรวงมหาดไทยพิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ
ร.ศ. ทวงสิทธิ์ จารุเสถียร 25 สิงหาคม 2505).
- รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์. ทฤษฎีการเมือง. พระนคร : สำนักพิมพ์เดลินิวส์ไทย, 2516.
- ลาดูแบร์. จดหมายเหตุผลลาดูแบร์ฉบับสมบูรณ์. 2 เล่ม. แปลโดย สันต์ ท. โกมลบุตร.
พระนคร : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2510.
- โลหกิจ, กรม. ประวัติกรมโลหกิจ. พระนคร : บริษัทบริการทองจำกัด (แผนการ
พิมพ์), 2505. (อนุสรณ์วันสถาปนากรมโลหกิจครบรอบ 72 ปี 1 มกราคม
2506).

- วันวลิต, พงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับวันวลิต พ.ศ. 2182. แปลโดย วนาศรี สามนเสน.
กรุงเทพฯ : ภาควิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2523.
- วิวัฒน์ชัย ไชยยักษ์, ม.จ. กฎหมายการคลัง. พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร : มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2493. (คำสอนชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2485 มหาวิทยาลัยธรรม
ศาสตร์).
- เวลดา, วอลเตอร์ เอฟ. แผ่นดินพระนั่งเกล้า. แปลโดย นิจ ทองโสภิต. พระนคร :
สำนักพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2514.
- กิลปากร, กรม. คำให้การชาวกรุงเก่า คำให้การขุนหลวงหาวัดและพระราชพงศาวดาร
กรุงเก่าฉบับหลวงประเสริฐอักษรนิติ์. พระนคร : สำนักพิมพ์คลังวิทยา, 2507.
- . ประชุมพงศาวดารฉบับหอสมุดแห่งชาติ. เล่ม 1, 2, 5, 6, 13, 14.
พระนคร : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2506 - 2514.
- . ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 70 เรื่องเมืองนครจำปาศักดิ์. พระนคร : โรงพิมพ์
พระจันทร์, 2484. (พิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ ม.จ.หญิง คอยท่า
ปราโมช ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2484).
- . พระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา. เล่ม 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
คลังวิทยา, 2516.
- . เรื่องเมืองนครศรีธรรมราช. พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ
นายดิเรก ณ นคร ณ เมรุวัดสุริยรัศมีธรรมาราม (ปากเพรียว) ต.ปากเพรียว
อ.เมือง จ.สระบุรี 20 เมษายน 2517.
- . เหรียญกระษาปณ์ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2516.
- . เอกสารของฮอลันดาคาสมัยกรุงศรีอยุธยา พ.ศ. 2151 - 2163 และ พ.ศ. 2167 -
2185 (ค.ศ. 1608 - 1620 และ ค.ศ. 1624 - 1642). แปลโดย บันทา
ณกุล. พระนคร : กรมศิลปากร, 2513.
- สมภพ จัทรประภา. สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า.
พระนคร : สำนักพิมพ์ดวงศีกษา, 2514.

สมสวาท ชวนไชยสิทธิ์. การปฏิรูปภาชีอาณาจักรสมัยสมเด็จพระปิยมหาราช. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คุรุสภา, 2518. (เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 116 หน่วย
ศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู).

สุริยานุวัตร, พระยา. ทวีปศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พลเดช,
2518.

สิทธิ ศรีสยาม. นิราศหนองคาย : วรรณคดีที่อุกเหา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พี่น้อง
แสงธรรม, 2518.

สิริลักษณ์ ถักเค็กรียงไกร. ต้นกำเนิดชนชั้นนายทุนในประเทศไทย (พ.ศ. 2398 - 2453).

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สร้างสรรค์, 2523.

สุรศักดิ์มนตรี, จอมพลเจ้าพระยา. ประวัติการของจอมพลเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี.

4 เล่ม. พระนคร : องค์การตำราคุรุสภา, 2504.

เสห้อย ศักดิ์ไธทย. ประวัติศาสตร์ไทยฉบับพัฒนาการ. พระนคร : โรงพิมพ์อักษรเจริญ
ดีเน็, 2510.

แสงสุรีย์ ดศาวดี, ม.ร.ว. พระมหาปราสาทและพระราชมนเฑียรสถานในพระบรม

มหาราชวัง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2519. (อนุสรณ์งานพระ
ราชทานเพลิงศพมหาอำมาตย์ตรี พระยาภะวทรราชา (ม.จ.ทศสิทธิ์ อิศรเสนา)
ณ เมรุหน้าพลับพลาอิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส วันที่ 15 พฤษภาคม
พ.ศ. 2519).

อรุณ ธรรมโน. ความรู้ทั่วไปทางการคลัง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิชิต, 2518.

อกิน ทรัพย์พันธ์, ม.ร.ว. สังคมไทยในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ (พ.ศ. 2325 - 2416).

แปลโดย ม.ร.ว. ประกายทอง สิริสุข และ พรรณี สรุ้งบุญมี. กรุงเทพฯ :
มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2518.

อนุমানราชชน, พระยา. ตำนานสุลตากร. พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2482.

(พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าพร้อมพงศ์อิริราช
วันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2482 ณ เมรุสุสานหลวง วัดเทพศิรินทราวาส).

อำพัน คัณวารวธนะ. พระราชานุกิจในพระบาทสมเด็จพระปวงมหาเมต มหิตโรต
รังสรรค์พระบิณฑบาตเจ้าอยู่หัว. (หนังสือที่ระลึกวันทรงกับเสด็จสวรรคต

ในพระบาทสมเด็จพระบิณฑบาตเจ้าอยู่หัว 7 มกราคม 2525).

อุทุมพร. พระราชประวัติชีวิตส่วนพระองค์สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถพระบรม
ราชชนนีพันปีหลวง. พระนคร : สำนักพิมพ์แพรวพินทยา, 2509.

ข. บทความ

กลาง, แอนดรูว์, เซอร์. "การเขียนสยามครั้งแรกของข้าพเจ้า." แปลโดย
กาญจณี สมเกียรติกุล. จุดสารโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
2 (เมษายน, 2518) : 124 - 138.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. "คนกับความคิด : ความคิดทางเศรษฐกิจของพระยาสุริยานุวัตร."
สังคมศาสตร์ปริทัศน์ 12 (กันยายน 2517) : 24 - 48.

ณรงค์ เพชรประเสริฐ. "การขยายตัวของทุนนิยมในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2488 ถึง
ปัจจุบัน." เศรษฐศาสตร์ปริทัศน์ 4 (มกราคม - มิถุนายน 2524) :
67 - 124.

ทัศนทรง ชมภูมิ่ง. "สุภาพบุรุษภรรยา." ดลนา (25 สิงหาคม - 25 ธันวาคม 2521).

บรรจง คันตยานนท์. "ปัญหาการรวมชาติในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว." ใน การเมือง - การปกครองไทยสมัยใหม่ : รวมนงานวิจัย
ทางประวัติศาสตร์และรัฐศาสตร์, หน้า 17 - 83. ชัยอนันต์ สมุทวณิช และ
สุวดี เจริญพงศ์, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย,
2522.

รังสรรค์ ณะพรพันธุ์. "บันทึกการสัมมนาเศรษฐศาสตร์การเมืองครั้งที่ 5 เรื่องการ
ขยายตัวของระบบทุนนิยมในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2488 ถึงปัจจุบัน
วันเสาร์ที่ 1 ธันวาคม 2522 ณ ศูนย์สารนิเทศจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย."
เศรษฐศาสตร์ปริทัศน์ 4 (มกราคม - มิถุนายน 2524) : 139 - 151.

อรัญ ธรรมโน. "ระบบภาษีอากรเพื่อการพัฒนา." ใน วรรณไวทยาการ เล่มเศรษฐศาสตร์. หน้า 1 - 67. พระนคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. 2514.
(ชุมนุมบทความทางวิชาการถวายพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนคราธิพงษ์ ประพันธ์ ในโอกาสที่พระชนม์มกรบ 80 พรรษาบริบูรณ์ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2514).

ค. หนังสือพิมพ์

ครูโงะวาท. 1 (วันอังคาร เดือน 8 แรม 9 ค่ำ ปีจอฉศก จ.ศ. 1236).
 _____ 1 (วันอังคาร เดือน 9 แรม 12 ค่ำ ปีจอฉศก จ.ศ. 1236).
 _____ 1 (วันอังคาร เดือน 11 แรม 2 ค่ำ ปีจอฉศก จ.ศ. 1236).
 _____ 1 (วันอังคาร เดือน 12 ขึ้น 9 ค่ำ ปีจอฉศก จ.ศ. 1236).
บางกอกกรีกอเคอ. (เดือน 5 ขึ้น 7 ค่ำ ปี จ.ศ. 1226 - เดือน 3 ขึ้น 12 ค่ำ ปี จ.ศ. 1228).

ง. วิทยานิพนธ์และงานวิจัย

กาญจนา โล่ห์วัชรสันติ. "ชาวจีนกับเศรษฐกิจไทยในรัชสมัยพระปิยมหาราช (พระบาทสมเด็จพะจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)." วิทยานิพนธ์ปริญาโทมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2517.
 กาญจณี สมเกียรติกุล. "การนอราษฎร์บังหลวง : วิเคราะห์จากการพัฒนาประเทศในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพะจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2411 - 2453." วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
 ชาญไฉม สุนทรสวัสดิ์. "การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับกิจการป่าไม้ทางภาคเหนือของไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2439 ถึง พ.ศ. 2475." วิทยานิพนธ์ปริญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

เดอมาลย์ ราชภัฏเพิร์ทซ์. "พัฒนาการเกษตรกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทย พ.ศ. 2435 - 2475 (ค.ศ. 1892 - 1932)." วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัย แผนกวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

ญาคา ประภาพันธุ์. "ระบบเจ้าภาษีนายอากรสมัยกรุงเก่า ยุคต้น." วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท มหาวิทยาลัย แผนกวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

ณรงค์ นุ่นทอง. "การปฏิรูปการปกครองนครศรีธรรมราชในสมัยพระยาสุรบุณย์วินิตเป็น ข้าราชการเทศาภิบาล (พ.ศ. 2439 - 2449)." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2520.

นพรัตน์ นุสธรรม. "การปฏิรูปกฎหมายที่ดินในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว." วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

บุษรอด แก้วกัฒา. "การเก็บส่วยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 2325 - 2411)." วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513.

ดวงพันธ์ สุภัทราพันธ์. "การศึกษาทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับเรื่องพระคลังสินค้า." วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511.

พรพรรณ จงวัฒนา. "กรณีพิพาทระหว่างเจ้าบกร เชียงใหม่กับคนในบังคับอังกฤษอันเป็นเหตุให้รัฐบาลสยามจัดการปกครองมณฑลพายัพ (พ.ศ. 2401 - 2445)." วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.

พรณี อวนสกุล. "กิจการเหมืองแร่กับกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจภาคใต้ประเทศไทย พ.ศ. 2411 - 2474." วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

มัลลิกา เรืองระพี. "บทบาทของชาวจีนในล้านแคว้นเศรษฐกิจ สังคม และศิลปกรรมไทย สมัยรัชกาลที่ 1 ถึง รัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์." วิทยานิพนธ์อักษร-ศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหา-วิทยาลัย, 2518.

รัตน์ สาคเปรม. "บทบาทของชาวมุสลิมในภาคกลางและภาคใต้ของประเทศไทยในสมัย รัตนโกสินทร์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2325 - 2453." วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2521.

วัลลภา เครือเทียนทอง. "การปฏิรูปการปกครองลานนาไทยในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว." วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกวิชา ประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

ศุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล, สุกัญญา บำรุงสุข, สุมาลี บำรุงสุข และ นันทิยา สว่างวุฒิชรรม. "ธุรกิจการค้าชาว : กลุ่มผลประโยชน์และชาวนา (พ.ศ. 2398 - 2475)." ภาคนิพนธ์ของการศึกษาระดับปริญญาตรี AH. 116 605 Economic Development of Modern Thailand, 2521.

ศุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล. "สมาคมลับขังขี้ในประเทศไทย พ.ศ. 2367 - 2453." วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

สมคิด ศรีสิงห์, "การบริหารภาชีอาณาจักรในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น." วิทยานิพนธ์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประชานมิตร, 2515.

สมโชติ อ่องสกุล. "การปฏิรูปการปกครองมณฑลปัตตานี (พ.ศ. 2449 - 2474)." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2521.

สุธี ประภาสเนเกษร. "วิวัฒนาการของชนชั้นนายทุนไทย." เอกสารของสมาคมสังคม-ศาสตร์แห่งประเทศไทย น.ป.ท., น.ป.ป.

สุนทร หิรัญวงษ์. "สภาพการณ์ในช่วงสมัยการปฏิรูปการปกครองมณฑลภูเก็ตในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ระหว่าง พ.ศ. 2434 - 2453." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2518.

สุพัชกรี วรสาขันธ์. "ปัญหาเขตบูรพาภิบาลระหว่างปี พ.ศ. 2435 - 2449." วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2521.

สุพัชรา เพชรมณี และ พวงเพชร สุรัตนวิภูถ. "ผลสืบเนื่องของจักรวรรดิอังกฤษใน
อดีตที่มีต่อการคอร์ปชั่นของข้าราชการไทยในปัจจุบัน." งานวิจัยคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2518.

สุภาภรณ์ จรดพันธ์. "ภาษีเงินกับนโยบายด้านการคลังของรัฐบาลไทย พ.ศ. 2367 -
2468." วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

BIBLIOGRAPHY

Primary SourcesA. Unpublished Documents

- Finance, Ministry of. Financial Adviser's Office. Section 1
 Revenue and Taxation - General. No. 1-6, 9, 10, 12.
 —. Section 7 Excise No. 5-10.
 —. Section 23 Currency and Exchange No. 1-15, 19.

B. Published Documents

- Finance, Ministry of. Department of Commerce and Statistic.
Statistical year Book of the Kingdom of Siam. 1916,
 1917, 1923, 1927.

Secondary SourcesA. Books

- Allen, Charles., ed. Plain Tales from the Raj. Six printing.
 London : Futura Publications Limited, 1979.
 Bowring, John, Sir. The Kingdom and People of Siam. 2 vols.
 Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1969.
 Chattip Nartsupha, and Suthy Prasartset, eds. The Political
 Economy of Siam 1851-1910. Bangkok : The Social Science
 Association of Thailand, 1981.

- Engel, David M. Law and Kingship in Thailand During the Reign of King Chulalongkorn. Ann Arbor : Michigan Paper on South and Southeast Asia, 1975.
- Graham, W.A. Siam. 2 vols. London : Alexander Moring Limited, the De La More Press, 1924.
- Ingram, James C. Economic Change in Thailand 1850-1970. Stanford : Stanford University Press, 1971.
- Thompson, P.A. Siam, and account of the country and the people. Boston : J.B. Millet Company, 1910.
- Skinner, G. William, and Kirsch, A. Thomas, eds. Change and Persistana in Thai Society. Ithaca : Cornell University Press, 1975. (Essays in Honor of Lauriston Sharp).
- Wright, Arnold, ed. Twentieth Century Impressions of Siam : its history, people, commerce, industries, and resources. London : Lloyd's Greater Britain Publishing Company, Ltd., 1908.
- Wyatt, David K. The Politics of Reform in Thailand : Education in the Reign of King Chulalongkorn. New Haven : Yale University Press, 1969.
- B. Theses.
- Brown, Ian George. "The Ministry of Finance and the early development of modern financial administration in Siam, 1885-1910." Ph.D. Thesis, University of London, 1975.
- Wira Wimoniti. "Historical Patterns of Tax Administration in Thailand." M.P.A. Thesis, mimo, Thammasart University, 1961.

ประวัติ

นางสาว สุมาลี บำรุงสุข เกิดวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2498 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 1) สาขาวิชาประวัติศาสตร์ จากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน พ.ศ. 2520 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทอักษรศาสตร บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีเดียวกัน

ผลงานทางวิชาการ ได้แก่

1. สุมาลี บำรุงสุข. "ศึกษาจกหมายของหลวงอุดมสมบัติ : หลักฐานทางประวัติศาสตร์." ใน สะพาน : รวมบทความทางประวัติศาสตร์, หน้า 1 - 16. กรุงเทพฯ : แผนกวิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
2. สุมาลี บำรุงสุข. "พระยาสุริยานุวัตร กับตำแหน่ง เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ." ใน พระยาสุริยานุวัตร (เกิด บุนนาค) นักเศรษฐศาสตร์คนแรกของเมืองไทย, หน้า 119 - 164. สิริอัมภรณ์ แก้วคำเกรียงไกร, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2523.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย